

Košice, 4. júna 2024

## TLAČOVÁ SPRÁVA

Medzinárodný deň klinických skúšaní 2024 na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach

Košice, 4. jún 2024 - Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach si pripomenula Medzinárodný deň klinických skúšaní (20. máj) konferenciou, ktorej nosnou témou bol „Klinický výskum na Slovensku. Kde sa nachádzame a kde by sme chceli byť?“. Podujatie bolo organizované národným uzlom pre akademické klinické skúšania na Slovensku SLOVACRIN (UPJŠ LF), pričom vyzdvihlo kľúčovú úlohu klinickej praxe v pokroku lekárskeho výskumu a zlepšovaní starostlivosti o pacientov.

Konferencia „Medzinárodný deň klinických skúšaní 2024“ sa uskutočnila na Lekárskej fakulte Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach 4. júna 2024 pod záštitou Ministerstva zdravotníctva SR a Ministerstva školstva, výskumu, vývoja a mládeže SR. Program otvorili rektor UPJŠ v Košiciach, a zároveň generálny riaditeľ infraštruktúry SLOVACRIN, prof. MUDr. Daniel Pella, PhD., a dekan UPJŠ LF, prof. MUDr. Peter Jarčuška, PhD. Svoje príspevky predniesli experti Výskumnej a inovačnej autority (VAIA), MŠVVM SR, SLOVACRIN, CZECRIN, Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv, Asociácie inovatívneho farmaceutického priemyslu a ďalší. Význam podujatia a klinických skúšaní pri vývoji nových liečebných postupov, liekov a zdravotníckych pomôcok, ktoré prispievajú k zlepšeniu globálneho zdravia, zdôraznila vysoká účasť odborného publika.

*„Klinický výskum prináša pacientom nové možnosti liečby a lekárom nové alternatívy. Zásadným spôsobom formuje rozvoj zdravotníctva v danej krajine, Sme radi, že systémová podpora zo strany štátu sa postupne etabluje i na Slovensku,“* uviedol generálny riaditeľ infraštruktúry SLOVACRIN a rektor UPJŠ v Košiciach, prof. MUDr. Daniel Pella, PhD.

Hostia konferencie okrem iného diskutovali o vývoji množstva klinických skúšaní na Slovensku, či možnosti, ako priblížiť inovatívne možnosti liečby napojené na prebiehajúci výskum slovenským pacientom. Medzi prednášajúcimi boli predstavitelia Ministerstva zdravotníctva SR, Štátneho ústavu pre kontrolu liečiv, komerčných aj nekomerčných zadávateľov či zdravotníckych zariadení. Pozvanie na stretnutie prijala aj Európska korešpondentka partnerskej infraštruktúry CZECRIN, PharmDr. Lenka Součková, Ph.D., ktorá informovala o aktuálnych víziách a realizáciách v EÚ.

*„Význam klinického skúšania je nepopierateľný, pričom dynamika vedeckého výskumu v súčasnosti je nezastaviteľná. Na Lekárskej fakulte UPJŠ v Košiciach poskytujeme priestor a podmienky pre výkon odborníkov SLOVACRIN. Záujem o prepájanie spolupracujúcich inštitúcií dokazuje prítomnosť zúčastnených zástupcov,“* podotkol dekan UPJŠ LF v Košiciach, prof. MUDr. Peter Jarčuška.

*„Či sa už jedná o nové liečivá, nové zdravotnícke pomôcky, vrátane softvéru, nové metódy alebo zapojenie umelej inteligencie do zdravotníctva, uvedeníu akejkoľvek inovácie*

***a vízie do praxe musí vždy predchádzať kvalitný klinický výskum. SLOVACRIN ako partner výskumníkov pomáha tieto vízie uskutočniť,***“ uviedla medicínska riaditeľka SLOVACRIN MUDr. Beata Čečetková.

Prednášky a diskusie poskytli rôzne pohľady na vykonávanie klinických skúšaní a účastníci vďaka nim získali komplexný popis aktuálnej problematiky. Otvorila sa téma črtajúcich problémov a možných riešení do budúcnosti, ktoré by zlepšili prostredie na vykonávanie klinických skúšaní a umožnili našej krajine byť plne konkurencieschopnou v európskom priestore.

Jedným z cieľov infraštruktúry SLOVACRIN (Slovak Clinical Research Infrastructure Network) je podporovať odborné vzdelávanie zamestnancov oddelení klinických skúšaní a študijných tímov pre zaistenie vykonávania klinických skúšaní v súlade so správnou klinickou praxou. SLOVACRIN pôsobí od roku 2018 ako národný uzol pre akademické klinické skúšania na Slovensku a jeho činnosť koordinuje Lekárska fakulta Univerzity Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach. Ide o národnú výskumnú infraštruktúru prepájajúcu nemocnice, univerzity a vedecké inštitúcie zapojené do akademického klinického výskumu, ktorá je národným partnerom medzinárodnej infraštruktúry ECRIN (European Clinical Research Infrastructure Network). ECRIN sídli v Paríži a je neziskovou medzivládnu organizáciou podporujúcou vykonávanie medzinárodných nekomerčných klinických skúšaní v Európe spájajúcou vedeckých partnerov a národné siete. Členmi siete SLOVACRIN je aktuálne 22 inštitúcií a zdravotníckych zariadení po celom Slovensku.

Medzinárodný deň klinických skúšaní sa pripomína v máji s odkazom na prvú kontrolovanú vedeckú štúdiu Jamesa Lind z roku 1747. Škótsky lekár James Lind porovnával rôzne spôsoby liečby námorníkov postihnutých skorbutom po dvoch mesiacoch plavby na mori.

Štúdiá publikovaná v roku 1753 v Treatise of the Scurvy porovnávala vplyv rozličnej stravy na zdravie u šiestich skupín osôb, pričom Lind zistil, že u námorníkov dostávajúcich citróny a pomaranče došlo k ústupu ochorenia. Týmto spôsobom položil James Lind základy pre moderný klinický výskum, ktorý sa v rozvinutej podobe klinického skúšania používa na overenie účinnosti, kvality a bezpečnosti liekov dodnes.

***Mgr. Tomáš Zavatčan, PhD.  
PR manažér***